

Seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnan (IV) kokous 4/2021

Aika 29.11.2021, klo 12.00–15.00

Paikka etänä

Paikalla

Puheenjohtaja Laura Hänninen
Varapuheenjohtaja Joonas Gustafsson

Koiratoiminta

Tapio Eerola, Suomen Kennelliitto
(*Pauliina Lehtola*)

Kissatoiminta

Riikka Turpeinen, Suomen Kissaliitto
(*Päivi Ylikorpi*)

Hevostoiminta

Martti Tala, Suomen Hippos
(*Kristiina Ertola*)

Eksoottisten eläinten harrastustoiminta

~~Mats Wikström~~

(*Ville Vepsäläinen*)

Seura- ja harrastuseläinten hyvinvointia koskeva tutkimus

Katriina Tiira, Helsingin yliopisto
(*Kati Tuomola*)

Seura- ja harrastuseläinten pitoon liittyvä etiikka

Paula Hirsjärvi

(*Elisa Aaltola*)

Ruokavirasto

Sari Salminen

(*Taina Mikkonen*)

Käytännön eläinsuojeluvalvontatyötä tekevä viranomainen

Elli Valtonen, Helsingin kaupunki

(*Hanna Kukkola*)

Vapaaehtoinen eläinsuojelutyö

Maria Lindqvist, SEY Suomen eläinsuojeluyhdistysten liitto

(*Laura Uotila, Eläinsuojeluliitto Animalia*) poistunut kokouksesta klo 13

Käytännön eläinlääkintätyö

Anna-Mari Olbricht

(*Vuokko Pekkola*)

Seura- ja harrastuseläinkauppiat

Johanna Valo, Faunapark Oy

(*Päivi Tiitinen*)

Kuluttajat

Timo Niemi, Kuluttajaliitto Oy

(*Emmi Meriranta*)

Pysyvät asiantuntijat

Tiina Pullola, maa- ja metsätalousministeriö

Saara Kupsala, eläinsuojeluasiamies

Kutsuttuna

Tomi Lehtimäki, SILE-tutkija

Pöytäkirja

1. Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.01. Läsnäolijat ja SILE-tutkimushankkeen kokouksen tallennus todettiin. Kaikki läsnäolijat hyväksyivät puheen tallentamisen tutkimusta varten.
2. Puheenjohtaja johdatteli eläinten hyvinvointilain uudistuksen käsittelyyn. Kommentteja:

Kissan- ja koiranpentukauppa

Alle puolivuotiaiden myyntiin tuotavien pentujen tuontikielto ilahdutti, mutta kahden kuukauden aikarajaa edelleenmyymiseen pidettiin liian lyhyenä.

Rescuetuonnit

Rescuetuontikoirat ovat yleensä yli puolivuotiaita ja tuonnissa on riskejä mm. tautipaineen vuoksi. Rescuetuonnin ehtojen kiristämistä lainsäädännön avulla ehdotettiin, ja ehdotusta vastustettiin. Rescuekoirilla todettiin tutkimuksen pohjalta olevan paljon käyttäytymisongelmia, kuten pelokkuutta ja arkuutta, ja uusien omistajien kykyä käsitellä tällaisia koiria epäiltiin. Toisaalta kerrottiin hyvistä kokemuksista rescuekoirien kouluttamisessa kotikoiriksi. Valvonnan näkökulmasta rescuekoirien kanssa ei ole ollut ongelmia, ja rescueyhdistykset ottavat vastuun mahdollisista uudelleensijoittamisista. Rotukoirissa todettiin olevan myös paljon arkoja, pelokkaita koiria, mikä on koirien elämänlaatua heikentävä seikka.

Jalostuksen esteet ja lainsäädännön selkeys

Jalostusasiat todettiin tärkeiksi ja hyväksyttäväiksi koirien kannalta, mutta paljon tulee jäämään jalostusasetuksen varaan. Koirakilpailujen eläinlääkärijärjestelyiden tarkoituksenmukaisuutta pohdittiin ja esitettiin koetoimintaan pakolliseksi hyvinvointivastaavaa. Lain tulokannanvaraisuus ja käyttökelpoisuus kansalaisen näkökulmasta herätti keskustelua – onko riittävän selvästi indikoitu, mikä on kiellettyä, mikä sallittua? Eläinlääkäreiden ilmoitusvelvollisuus perinnöllisten ongelmien johdosta tehtävistä toimenpiteistä keskusteltiin; olisiko hevosilla osteokondroosileikkaus vastaavanlainen toimenpide, ja pitäisikö myös kesäihottumatapaukset kirjata rekisteriin? Entä pitäisikö eläinten lisääntyminen kieltää, jos niillä on hyvinvointia heikentäviä allergioita? Lakiehdotus edellyttää ilmoittamaan vain toimenpiteistä, mutta tekeillä olevassa jalostus selvityksessä käsitellään myös allergia/atopia-asiaa.

Luolakoirakokeet ja kohde-eläimet

Kohde-eläinten (kettujen) käyttö koirien koulutuksessa kyseenalaistettiin. Kettuja pidetään ahtaissa, virikkeettömissä oloissa vuosien ajan, kokeissa kettua käytetään niin että koira pyrkii pääsemään sen kimppuun ja vaikka kontakti pyritään estämään, se ei aina onnistu. Kohde-eläinten huonoa kohtelua on tullut ilmi. Suomen eläinlääkäriliitto on suositellut luolakoirakokeiden tekemistä elävillä kohde-eläimillä kiellettäväksi tai vähintään muutettavaksi kohde-eläinten pidon ehtoja. Myös luolakoirien metsästyskokeet, joissa koira jahtaa kettua luolastossa, ehdotettiin kiellettäväksi. Ehdotettiin myös, että asiasta tehtäisiin selvitys. Laissa mainitaan eläinten käyttäytymistarpeet ja hyödyn ja haitan punninta; jos lain kokonaisuudessa eläinten kohtelutavat ovat ristiriidassa lain tarkoituksen kanssa, niihin tulisi lausunnossa ottaa kantaa.

Eläinkilpailut ja lainsäädännön vaatimukset

Uuden ehdotuksen mukaan eläinlääkäri avustaa, neuvoa ja antaa ensiapua eläinkilpailuissa. Ehdotettiin, että korkean riskin kilpailutoiminnan valvonta olisi viranomaistyötä, jossa olisi mahdollisuus puuttua toimintaan hallinnollisin keinoin. Kilpailujen luokittelua olisi tarpeen tarkentaa. Järjestäjän vastuun lisääminen on hyvä, mutta herätti epäilystä, ilmoittaako järjestäjä todella viranomaiselle aina, kun eläinlääkäri sitä edellyttää – kilpailueläinlääkäriin rooli tulisi olla vahvempi.

Kissat

Tunnistusmerkintää ja rekisteröintiä sekä hallitsemattoman lisääntymisen kieltoa kiitettiin, samoin jalostuksen tavoitteiden tarkentamista ja eläinlääkärin ilmoitusvelvollisuutta. Hallitsemattoman lisääntymisen kieltoon sisältyy käytännössä vapaasti ulkoilevien kissojen sterilointi/kastroidintivelvoite. Tuontisäädöksiä pidettiin myös hyvänä, sillä pentutehtailu rehottaa myös rotukissapuolella. Käyttäytymistarvemainintaa pidettiin oleellisen tärkeänä kissojen käyttäytymisongelmien kannalta, joissa on usein taustalla kissan käyttäytymistarpeiden toteutumatta jääminen. Kissojen virikkeistämisen merkitystä on korostettava, etteivät aiemmin vapaasti ulkoilleet leikkaamattomat kissat tylsistyisi sisäkissoina.

Eksoottiset lemmikkieläimet

Eläinnäyttelyiden ja sirkusten eron täsmentämistä suhteessa varsinaisiin eläintarhoihin pidettiin hyvänä. Monenlaiset tilat toimivat eläintarhastatuksella ja ottavat esim. luonnonvaraisia eläimiä hoitoon, käytännössä lemmikeiksi. Huolta kannettiin myös horroksessa olevien eläinten (kuten kilpikonien) sekä hiekkaan kaivautuvien hyönteisten päivittäisestä tarkastusvelvoitteesta, koska sen katsottiin voivan heikentää horrostavien eläinten hyvinvointia.

Muuta

Positiivilistaa ja kiellettyjen välineiden listaa kiiteltiin; jälkimmäiseen ehdotettiin lisättäväksi myös hevosten imppauspanta. Pohdittiin, pitäisikö kieltää välineet, jotka peittävät ongelman, mutta eivät hoida sen alkusyytä, ja olisiko muita välineitä/laitteita tarpeen lisätä listalle. Esim. koiran kuonokoppaa ei voi laittaa listalle, koska kiellettyjen välineiden listalla mainittuja välineitä ei saa edes pitää hallussa.

Löytöeläinten kuljetuksen poistoa maakunnilta kritisoitiin löytöeläinten hyvinvoinnin kannalta, samoin eläinlääkäripäivystyksen poistoa virka-ajan ulkopuolella. Päivystysvelvoitteen säilyminen poliisilla korostaa poliisin osaamisen ja resurssien tärkeyttä. Vaihtoehtohoitojen ja puoskaroinnin yleistyminen herätti huolta. Löytöeläinten pidossa lain vaade kuulla omistajaa on haastava: jos ei omistajaa saada kiinni ja eläintä on pidettävä tallessa kunnes omistaja saadaan kuultavaksi, tilanne voi pitkittyä. Todettiin, että hallintolakia on noudatettava viranomaistoiminnassa, mutta kuuleminen ei ole välttämätöntä, jos eläimen hyvinvointi edellyttää kiiretoimia (toimenpiteistä säädetään tarkemmin asetuksessa).

Kalastuslain nojalla säädettäviä asioita valvovat kalastuslakin mukaiset viranomaiset, esim. kalastusvalvojat. Pyydä ja päästä -kalastusta pidettiin epäoikeutettuna.

Lakiluonnoksen kohdassa, jossa edellytetään kivunlievityksen käyttöä kivuliaiden toimenpiteiden yhteydessä, ehdotettiin muutettavaksi muotoon 'riittävää kivunlievitystä'.

Eläin on pystyttävä ottamaan erilleen tarkastusta ja hoitoa varten – pohdittiin, pitäisikö edellyttää lämmitettyä tilaa ainakin osalle eläinlajeista (hevokset).

Sulan, lämmitetyn juomaveden vaatimuksesta keskusteltiin – maalaisjärjen varaan jättäytyminen on valvonnan kannalta hankalaa. Suomen talvi ei ole poikkeamiseen oikeuttava olosuhde/tilanne.

Todettiin, ettei eläinten itseisarvon kunnioittaminen ei näy siinä, mitä kaikkea eläimille saa lakiehdotuksen mukaan tehdä ja miten niitä saa kohdella. Itseisarvon tulisi näkyä lain sisällössä, eivätkä tuotannollis-taloudelliset näkökohdat saisi ajaa eläinten hyvinvoinnin edelle.

Eläinterapian ja vastaavan toiminnan määritelmää pohdittiin: tarkoittaisiko se vain kotieläintiloja vai esimerkiksi kouluissa käytettäviä koiria (koiran soveltuvuustestaus)? Eläinnäyttelyiden ja -terapian todettiin olevan aiheita, joista lausuntoja sääntelyn kehittämiseksi erityisesti kaivataan.

Lakiluonnoksen pykälään 23 ehdotettiin lisättäväksi, että eläimen on saatava tieteeseen perustuvaa eläinlääketieteellistä hoitoa.

Käyttäytymistarpeiden korostamista pidettiin tärkeänä, ja ehdotettiin niiden määrittelyä tarkemmin laissa/asetuksissa seura- ja harrastuseläinlajien kohdalla.

Ehdotettiin lisättäväksi pysyvän pitopaikan yhteyteen veden ja juoman lisäksi maininta muistakin tarpeellisista pitopaikan vaatimuksista, kuten kissojen vetäytymispaikosta ja piiloista, ja paikkojen soveltuvuuden ja toimivuuden varmistamisesta sekä riittävästä ilmanvaihdosta.

***

Seuraavan kokous pidetään tammikuun alussa, jotta neuvottelukunta ehtii laatia lausunnon määräaikaan mennessä. Puheenjohtajisto valmistelee luonnoksen lausunnoksi.

3. Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.28.